

Přístup azylantů a osob s doplňkovou ochranou k zaměstnání v České republice

Andrea Gerstnerová

Abstrakt:

Obsahem předkládané studie je analýza právní úpravy a navazující praxe státních orgánů a neziskových organizací v oblasti přístupu azylantů a osob, kterým byla udělena doplňková ochrana, k zaměstnání. Součástí výzkumné zprávy je také případová studie přesídlených barmských uprchlíků, která si všímá socioekonomických aspektů jejich integrace v závislosti na geografickém rozmístění integračních bytů v České republice. Studie byla vypracována na základě konkrétního zadání ze strany občanského sdružení SOZE (Sdružení osob zabývajících se emigranty).

Překážky v přístupu azylantů na český trh práce

Na základě výsledků výzkumu¹ můžeme konstatovat, že za vůbec nejzávažnější problém v přístupu azylantů² na trh práce je považována neznalost českého jazyka. Nedostatečnou znalost českého jazyka³ považuje za nejvíce znevýhodňující faktor celkem pět neziskových organizací ze šesti⁴. Hned na druhém místě zmiňují neziskové organizace absenci dokladů o vzdělání a získané kvalifikaci⁵ a na třetím místě figuruje domnělá neefektivnost individuálních akčních plánů

¹ Gerstnerová, A.: *Přístup azylantů a osob s doplňkovou ochranou k zaměstnání v České republice*. Praha: UNHCR, 2010, dostupné z WWW: <<http://www.unhcr.cz/dokumenty/Pristup-azylantu-a-osob-s-doplňkovou-ochranou-k-zamestnani.pdf>>.

² Tj. osob, které získaly v České republice mezinárodní ochranu před pronásledováním z důvodu rasy náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině, či pro zastávání určitých politických názorů. V roce 2009 požádalo v ČR o azyl 1 258 cizinců z 60 zemí, oproti roku 2008 se počet žádostí snížil o 1/3 (OAMP, 2010).

³ Otázkou zůstává, na jaké úrovni by azylanti měli být schopni hovořit, aby se úspěšně integrovali na trhu práce. Dle tvrzení META-Sdružení pro příležitosti mladých imigrantů, i cizinci, kteří umějí česky obstojně, narážejí na neochotu českých firem přijmout na kvalifikovanější pozici někoho, kdo neumí česky perfektně (Radostný, 2010).

⁴ V době od 8. července 2010 do 8. srpna 2010 byl neziskovým organizacím pracujícím s uprchlíky a azylanty (tj. Organizaci pro pomoc uprchlíkům, Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Charitě ČR, občanskému sdružení Inbáze-Berkat, Centru pro integraci cizinců, Poradně pro integraci, Poradně pro uprchlíky, Diakonii ČCE, Asociaci uprchlíků v ČR, META-Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, Evropské kontaktní skupině a sdružení Most pro lidská práva) rozeslán emailem dotaz s prosbou o identifikaci těch nejzávažnějších problémů, se kterými se azylanti na českém trhu práce nejčastěji potýkají. Na anketu odpověděly následující organizace: Organizace pro pomoc uprchlíkům, Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Charita ČR, Inbáze-Berkat, Centrum pro integraci cizinců a META-Sdružení pro příležitosti mladých migrantů).

⁵ U základního a středního vzdělání je možné napsat prohlášení, že daného vzdělání azylanti dosáhli. V prohlášení popíše rozsah získaného vzdělání, vysvětlí důvod absence dokladů o vzdělání a informují příslušný úřad či instituci, že vzhledem ke své situaci nemohou kontaktovat instituce v zemi původu. Příslušný úředník jim pak může předepsat nostrifikační zkoušku,

připravovaných úřady práce⁶. Dalším palčivým problémem, který dle některých neziskových organizací azylanty na trhu práce znevýhodňuje, je geografická poloha integračních bytů. Integrační byty jsou obvykle soustředěny do oblastí s nižším počtem pracovních příležitostí, jakož i se slabší sociální sítí krajanů či pomáhajících organizací. Ze zkušeností Charity ČR například vyplývá, že „pokud azylant bydlí v integračním bytě v místě, kde není práce, potom mu je znalost češtiny, kvalifikace a vše další k ničemu“ (Charita, 2010). Dvě oslovené neziskové organizace pracující s azylanty dále podotýkají, že poměrně zásadním problémem, který rovněž ovlivňuje působení azylantů na trhu práce, je absence legální pracovní zkušenosti⁷. Organizace pro pomoc uprchlíkům poznamenává, že „po dobu azylové procedury legálně pracuje jen minimum žadatelů a jejich aktivity se pohybují spíše na černém trhu práce“ (Bobysudová, 2010). Dle Organizace pro pomoc uprchlíkům je pro azylanty po několika letech strávených v azylové proceduře dost obtížné „naskakovat do legálního zaměstnání“ (Bobysudová, 2010). V této souvislosti sdružení Inbáze-Berkat hovoří o takzvaném „zpasivnění“ některých azylantů z uprchlických táborů, kde si zvykli brát příležitostnou nelegální práci a příliš se nevěnovali hledání regulárního pracovního místa (Dohnalová, 2010). Potenciální zaměstnavatelé pak o azylanty bez legální pracovní zkušenosti nejeví zájem (Bobysudová, 2010). Charita ČR k tomu dodává, že azylantům hledání práce v současné době ztěžuje i pokračující hospodářská krize (Charita, 2010). Seřazení těch nejproblémovějších oblastí, které azylanty znevýhodňují na trhu práce, se vždy liší případ od případu. Zdravý a vzdělaný azylant se bude nepochybně potýkat s jinými problémy než osoba těžce zdravotně postižená či zvláště těžce nemocná, které byl udělen tzv. humanitární azyl. Z tohoto důvodu je nutné k azylantům přistupovat individuálně.

Podle Sdružení občanů zabývajících se emigranty komplikuje azylantům integraci na trhu práce také neznalost českého pracovního prostředí (Mikš, 2010). Azylanti často nevědí, jakým způsobem by si měli práci hledat (Ditrychová, 2010). Oslovené neziskové organizace pracující s azylanty a uprchlíky shodně prohlašují, že jejich klienti vítají pomoc s vypracováním životopisu a poradenstvím v oblasti sebe prezentace. Ani sebepečlivější příprava na vstupní pohovor se zaměstnavatelem nicméně nemůže zabránit výskytu případů diskriminace na základě barvy pleti či země původu. Zaměstnavatel si ponechává výsadní právo vybrat si své zaměstnance podle vlastního svobodného uvážení. Jakákoli obrana proti podezření na diskriminační chování ze strany potenciálního zaměstnavatele během vstupního pohovoru je velmi těžká, a to navzdory platnému antidiskriminačnímu zákonu (od 1. září 2009). Někteří azylanti se však ani do fáze aktivního hledání zaměstnání z důvodu genderových překážek nedostanou. Oslovené neziskové organizace poznamenávají, že se jejich klientky-azylantky nemohou vždy zúčastnit nabízených kurzů českého

kteřou když splní, dostanou nostrifikační doložku, jež jim doklady nahradí (Radostný, 2010). U vysokoškolských diplomů záleží na rozhodnutí vysoké školy. Nostrifikace vysokoškolských diplomů je ovšem nepoměrně složitější než nostrifikace středoškolského vzdělání (Radostný, 2010).

⁶ Úřady práce mají mj. ze zákona povinnost každému uchazeči, který je zaregistrován v evidenci nezaměstnaných více než 5 měsíců, vypracovat individuální akční plán (§ 33 odst. 1 novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti platné od 1. ledna 2009). Individuální akční plán má prostřednictvím vybraných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (tj. individuálního poradenství, job klubů, rekvalifikačních kurzů, příspěvků na mzdu, atd.) usnadnit příslušnému uchazeči cestu k nalezení zaměstnání (Vaňásek, 2010). Na základě individuálního akčního plánu mohou úřady práce uchazeči o zaměstnání zprostředkovat rekvalifikační kurz. Na zaplacení rekvalifikačního kurzu však neexistuje právní nárok. V praxi to znamená, že úřady práce rekvalifikační kurzy obvykle (nikoli ovšem vždy) nabízejí a platí jen těm uchazečům, kteří již disponují příslibem zaměstnání (Krchová; Víznerová, 2008, s. 60). Ke třem nejčastějším problémům, které azylanty znevýhodňují v přístupu na trh práce, jakož i na rekvalifikační kurz, patří dle vyjádření JUDr. Jiřího Vaňáska jejich neuspokojivý zdravotní stav, nedostatečná či obtížně prokazatelná kvalifikace a praxe a nesnadná dopravní dostupnost (Vaňásek, 2010).

⁷ Žadatelé o mezinárodní ochranu nemohou po dobu 12 měsíců ode dne podání žádosti legálně pracovat.

jazyka nebo rekvalifikací z důvodu péče o děti. Rodinné povinnosti a povinnosti vyplývající z pobytu azyllanta v České republice (tj. povinnost prodlužovat pobytová víza každé 1–2 měsíce) oslovení představitelé zaměstnavatelů citují vedle jazykových předpokladů a absence dokladů o dosažené kvalifikaci jako další dva významné znepríjemňující faktory bránící plné integraci azyllantů na trhu práce (Gerstnerová, 2008).

Mnozí zaměstnavatelé směšují postavení azyllanta s postavením cizince a někdy azyllantům z tohoto důvodu nedají šanci předvést své profesní dovednosti, neboť se dopředu obávají nadbytečné administrace spojené s jejich přijetím do zaměstnání. S problémy vyplývajícími z neznalosti právního postavení držitelů statusu mezinárodní ochrany se azyllanti setkávají i v případě zaměstnanců úřadů práce. Dle zkušeností neziskových organizací je primárním důvodem této neznalosti nízký počet azyllantů registrovaných na úřadech práce. Příčinou do jisté míry rezervovaného postoje pracovníků úřadů práce vůči azyllantům je pochopitelně i nedostatečná znalost českého jazyka. Neziskové organizace se proto snaží v rámci svých individuálních projektových aktivit zajistit asistenci a účast ve vzdělávacích kurzech alespoň určité skupině nezaměstnaných azyllantů. Nejrozličnější formy dalšího vzdělávání azyllantů za účelem doplnění kvalifikace nevládní neziskové organizace obvykle financují z evropských fondů (Evropského sociálního fondu, Evropského uchráněného fondu a Evropského fondu pro integraci). Naproti tomu projekty zaměřené zejména na poradenství, asistenci na úřadech, dobrovolnictví a podporu zaměstnatelnosti azyllanta jsou neziskovým organizacím obvykle hrazeny z rozpočtu Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí (Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost – OP LZZ) a Magistrátu hlavního města Prahy (Operačního programu Praha Adaptabilita – OPPIA). Neziskové organizace nejčastěji zprostředkovávají kurzy českého jazyka, kurzy počítačových dovedností, svářečské kurzy a další specializované kurzy pro nižší zdravotní a sociální personál (Ditrychová, 2010). Počet fakticky zprostředkovaných rekvalifikačních kurzů se však v minulých letech zkomplikoval přechodem na nové rozpočtové období evropských strukturálních fondů. V roce 2008 vzniklo určité rozpočtové vakuum, kdy nebyly k dispozici prakticky žádné finanční prostředky ze strukturálních fondů na úhradu rekvalifikačních kurzů azyllantům. Čekalo se, než vláda připraví navazující operační programy pro roky 2007–2013 k dalšímu čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Nepříjemné na tom bylo, že se to stalo v době, kdy výrazně vzrostl počet nezaměstnaných azyllantů v souvislosti s globální ekonomickou krizí.

Hledají-li azyllanti práci prostřednictvím pracovních agentur, setkávají se s problémy tzv. sekundárního trhu práce. Nastupují na nekvalifikované a nestabilní pozice, za které pobírají nízkou mzdu (konžský žadatel o azyl, 2010).

Někteří azyllanti řeší své znevýhodněné postavení na českém trhu práce založením vlastní firmy. Neziskové organizace v tomto případě azyllantům poskytují jakýsi poradenský set pro podnikatele, který by jim měl pomoci při zahajování jejich samostatně výdělečné činnosti. Centrum pro integraci cizinců například poskytne ročně přibližně 60 konzultací v oblasti podnikání (Ditrychová, 2010). Výsledný efekt takového snažení je bohužel z nejrozličnějších (zejména administrativních) důvodů téměř nulový. Prakticky žádný azyllant na základě poskytnutých informací nezačne podnikat.

Jsou přesídlené osoby privilegovanou skupinou azylantů? Příklad barmských uprchlíků

Postavení přesídlených osob je ve srovnání s ostatními azylanty zcela specifické. Zástupkyně ředitele Organizace pro pomoc uprchlíkům, Ludmila Bobysudová, poznamenává, že v případě přesídlených osob je zde patrná větší snaha státu o pomoc s jejich socioekonomickou integrací (OPU, 2010). Klíčová je přitom dle Organizace pro pomoc uprchlíkům informační osvěta úřadů v nových místech trvalého bydliště (tj. v obci, kde přesídlené osoby získají integrační byt). Pracovníci Ministerstva vnitra (tj. Správy uprchlických zařízení a Odboru azylové a migrační politiky) lobbují u místně příslušných úřadů, aby nepodcenily otázku zaměstnanosti nově příchozích a pomohly jim najít pracovní uplatnění. „*Tuto snahu nelze hodnotit jinak než pozitivně a měla by být vyvíjena i u běžných azylantů*“, domnívá se Ludmila Bobysudová z Organizace pro pomoc uprchlíkům (Bobysudová, 2010).

Na integračních aktivitách přesídlených osob se kromě zástupců státní správy a samosprávy podílejí i neziskové organizace. Nejaktivnější je v tomto směru již zmiňovaná Organizace pro pomoc uprchlíkům, která získala od Ministerstva vnitra finanční prostředky na zajištění asistenčních služeb všem 9 přesídleným barmským rodinám během prvních 6 měsíců od jejich přestěhování do vybraných integračních bytů (jednalo se o projekt Integrace azylantů hrazený z prostředků Evropského uprchlického fondu). Šestiměsíční podpurné období bylo následně o dalších 6 měsíců prodlouženo a projekt oficiálně skončil až 30. června 2010 (Varga, 2010).

Podobně jako je tomu u ostatních azylantů, byli i barmští uprchlíci krátce po udělení azylu zaregistrováni na úřadech práce. Nicméně ani jim úřady práce nenabídlly žádné nadstandardní poradenství a nebyly na ně – dle zkušeností jim pomáhajících neziskových organizací – vznášeny ani požadavky na aktivní hledání zaměstnání (Bobysudová, 2010). Organizace pro pomoc uprchlíkům ovšem zaznamenala zcela zjevnou snahu pracovníků Ministerstva vnitra ČR nepřipustit, aby v souvislosti s platnou právní úpravou zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi barmští přesídlenci degradovali ze životního na existenční minimum (Bobysudová, 2010). K tomu standardně dochází po šesti měsících od registrace na úřadě práce. Tomuto výraznému propadu příjmů se lze vyhnout tím, že lidé odpracují určité penzum veřejně prospěšných prací, popř. dobrovolnických služeb (Bobysudová, 2010). Obce ovšem nemají povinnost veřejně prospěšné práce uchazečům o zaměstnání nabízet⁸. Nejčastější překážkou při přijímání osob do práce v technických službách či organizacích s akreditovanou dobrovolnickou službou je však jazyková bariéra (Mikš, 2010). Technické služby a organizace s akreditovanou dobrovolnickou službou obvykle odmítají uchazeče se sníženými jazykovými dovednostmi (Mikš, 2010).

Většina barmských uprchlíků zastává na českém trhu práce méně kvalifikované posty. Ze země původu si totiž nikdo z nich nepřivezl žádný doklad o vzdělání a až na výjimku jedné zdravotní sestry také žádný z přesídlenců nemá jednoznačnou specializaci pro výkon určité profese

⁸ Na vytvoření veřejně prospěšných prací lze poskytnout příspěvek na mzdové náklady na zaměstnance umístěného na tyto práce, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance. Maximální doba trvání dohody je 12 kalendářních měsíců.

(Bobysudová, 2010). V Barmě pracovali zejména v zemědělství, dále jako obchodníci, kazatelé, telegrafisté, švadleny, pomocnice v domácnosti, apod. (Bobysudová, 2010). V zemi jejich prvního útočiště – Malajsii – vykonávali barmští uprchlíci především řemeslné práce na stavbách, pracovali jako dělníci v továrnách, živili se jako pomocný personál v restauracích a jedna žena pracovala jako zdravotní sestra – jediná ze skupiny legálně (Bobysudová, 2010). Obecně nízké vzdělání, absence jakýchkoli dokladů o dosaženém vzdělání a nepřenositelné, popř. neuznatelné pracovní zkušenosti ze země jejich původu či země jejich prvního útočiště (kde pracovali převážně nelegálně) značně determinuje pracovní uplatnění všech přesídlenců v České republice (Bobysudová, 2010). Sami barmští uprchlíci nehodnotí manuální práci nijak špatně, rádi by však – dle zkušeností Organizace pro pomoc uprchlíkům – vykonávali takovou práci, jež se vyznačuje určitou profesní specializací (např. elektrikář, apod.), a těšili se tak alespoň minimálnímu kreditu jak uvnitř jejich komunity, tak v rámci české společnosti (Bobysudová, 2010). Pokud se však jejich znalosti českého jazyka nezlepší na takovou úroveň, aby se mohli zúčastnit odborných rekvalifikačních kurzů, jejich šance na získání adekvátního a hlavně stabilního zaměstnání zůstanou velmi nízké⁹.

Z přesídlených osob v současné době nikdo nepodniká. Živnosti, o které dle Organizace pro pomoc uprchlíků projevují teoretický zájem (např. pohostinská činnost), jsou v převážné většině závislé na doložení příslušného vzdělání či praxe. Ani jeden z těchto dokladů však barmští přesídlenci nejsou schopni doložit (Bobysudová, 2010).

Ekonomickou integraci osob s udělenou doplňkovou ochranou provázejí zejména bytové problémy

Osoba požívající doplňkové ochrany se pro účely „poskytování zaměstnanosti“ považuje za osobu s trvalým pobytem na území České republiky (§ 53c novely zákona o azylu č. 165/2006 Sb.). Na trhu práce osoby s udělenou doplňkovou ochranou¹⁰ čelí nejčastěji problémům vyplývajícím z jejich dočasného pobytového statusu a z nedostatku pozornosti, která je jim věnována. Právní úprava po celý rok 2007 například neumožňovala, aby tyto osoby byly registrovány jako uchazeči o zaměstnání na úřadech práce, což výrazně komplikovalo i jejich přístup k sociálnímu zabezpečení (Miklušáková, 2008). V tuto chvíli osoby s doplňkovou ochranou, které před vlastním udělením doplňkové ochrany pobývají v pobytových střediscích, čelí těžko překonatelným obtížím s obstaráním vlastního bydlení, a to zejména po první přechodnou dobu do „naběhnutí“ pravidelného příjmu¹¹. Například sociální oddělení Sdružení občanů zabývajících se emigranty eviduje dvě rodiny s udělenou

⁹ V rámci Státního integračního programu mají přesídlené barmské rodiny zajištěné nejen bydlení, ale rovněž výuku českého jazyka. Výuka českého jazyka začala intenzivně běžet již v době jejich pobytu v integračních azylových střediscích. Výuka českého jazyka byla přitom rozdělena do skupin pro dospělé a pro děti. Výuku českého jazyka v integračních azylových střediscích poskytoval Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze. Po přestěhování barmských rodin do integračních bytů byla výuka českého jazyka poskytována do vyčerpání maximálního počtu hodin stanovených ve Státním integračním programu (tj. 600 vyučovacích hodin v případě skupinového kurzu). V roce 2010 výuka v rámci Státního integračního programu nepokračovala (Bobysudová, 2010).

¹⁰ Doplňková ochrana se uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma, nejméně však na 1 rok. Po uplynutí této doby může být doplňková ochrana prodloužena, opět nejméně o 1 rok.

¹¹ *Připomínky veřejného ochránce práv k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, únor 2010.

doplňkovou ochranou, z nichž ani jedna není trvale začleněna do pracovního procesu. Vydělávají si na živobytí prostřednictvím příležitostných brigád (Mikš, 2010).

V loňském roce byla přijata novela azylového zákona, která rozšířila možnost přechodného bydlení v integračních azylových střediscích na některé osoby s udělenou doplňkovou ochranou (tj. rodiče nebo rodinu s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi a cizince s vážným zdravotním postižením) po dobu tří měsíců od data udělení doplňkové ochrany. Tímto aktem se jen nepatrně ulehčil jejich přístup na trh práce po změně jejich rezidenčního statusu¹². Ačkoli Veřejný ochránce práv ve svých připomínkách k předložené novele zákona usiloval o zajištění bydlení v integračních azylových střediscích pro všechny osoby s udělenou doplňkovou ochranou bez rozdílu, a to za stejných podmínek jako u azylantů, jeho připomínky nebyly vyslyšeny. V tuto chvíli není například zcela jasné, jak se mohou osoby s doplňkovou ochranou účastnit kurzů českého jazyka, na které mají ze zákona nárok, nemohou-li setrvat v integračních azylových centrech po změně jejich rezidenčního statusu. V okamžiku, kdy stát těmto osobám nabízí výuku českého jazyka proto, aby mohly aktivně působit na trhu práce po dobu svého časově omezeného pobytu, měl by jim z logiky věci také poskytnout podmínky pro její absolvování. Veřejný ochránce práv se domnívá, že vzhledem k nízkému počtu osob, kterým je každoročně udělena doplňková ochrana (v roce 2009 byla doplňková ochrana udělena celkem 28 osobám)¹³, by tyto osoby měly mít možnost využít přechodného ubytování v integračních azylových střediscích Ministerstva vnitra, projeví-li o takové ubytování zájem a dovolují-li to kapacitní možnosti středisek.

Doporučení pro zlepšení situace azylantů a osob s udělenou doplňkovou ochranou na trhu práce

Na základě obsahové analýzy dokumentů, e-mailového průzkumu a polostrukturovaných rozhovorů se zástupci akademické obce, státní správy, neziskových organizací, sdružení cizinců a cizinců samotných byla identifikována doporučení pro zlepšení soudobé praxe v oblasti zaměstnávání azylantů a osob s udělenou doplňkovou ochranou, která by měla být zohledněna při vytváření a následné implementaci integračních politik.

Mezi tato doporučení patří:

- 1) Více informovat azylanty o jejich právech, aby mohli efektivněji čelit eventuálnímu diskriminačnímu chování ze strany majoritní populace, a nedocházelo tak k tiché legitimizaci diskriminačních praktik.
- 2) Poskytnout azylantům sociálního pracovníka a právního poradce, a to na dobu 6 měsíců až jednoho roku, kteří by se jim věnovali v jejich prvních krocích od udělení mezinárodní ochrany.

¹² V předložené novele zákona o azylu, která byla dne 18. srpna 2010 projednána vládou, je uvedeno: *V § 79 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Integrační azylové středisko dále slouží k přechodnému ubytování osob požívajících doplňkové ochrany, jde-li o rodiče nebo rodinu s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi nebo o cizince s vážným zdravotním postižením, nejdéle však na dobu 3 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.“*

¹³ *Souhrnná zpráva o mezinárodní ochraně za rok 2009.* Ministerstvo vnitra ČR. [cit. 2010-07-09].

Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/souhrnna-zprava-o-mezinarodni-ochrane-za-rok-2009.aspx>>.

- 3) Udržet stávající počet hodin kurzu českého jazyka poskytovaného azylantům v rámci Státního integračního programu (600 vyučovacích hodin u skupinového kurzu a 400 vyučovacích hodin u individuálního kurzu) a zachovat i cílovou úroveň B1 podle Evropského referenčního rámce pro jazyky. Dále by bylo nasnadě prodloužit dobu poskytování kurzu na 18 měsíců (tj. na celou dobu pobytu v integračním azylovém středisku) a uzpůsobit výuku českého jazyka časovým možnostem azylantů tak, aby byly přístupné i pro ženy s dětmi bydlící mimo velká města.
- 4) Prosazovat při realizaci jednotlivých integračních politik rovné příležitosti žen a mužů například zajištěním určité flexibility v poskytování kurzů českého jazyka v rámci Státního integračního programu a zprostředkováváním rekvalifikačních kurzů v rámci individuálních akčních plánů úřadů práce.
- 5) Zefektivnit přípravu individuálních akčních plánů pro azylanty na úřadech práce.
- 6) Formou vhodných informačních materiálů zlepšit informovanost pracovníků úřadů práce a zaměstnavatelů o právním postavení azylantů.
- 7) Podpořit spolupráci neziskových organizací s obcemi a městy, ve kterých byly azylantům nabídnuty „integrační byty“.
- 8) Prohloubit spolupráci úřadů práce se zaměstnavateli.
- 9) Zkrátit zákonnou roční lhůtu pro vydání pracovního povolení pro žadatele o mezinárodní ochranu ze 12 na 6 měsíců u kategorie žadatelů o mezinárodní ochranu, jejichž žádost není zjevně neodůvodněná (tj. není-li rozhodnutí vydáno v 90 denní lhůtě) a předpokládá se tak, že uprchlíci setrvávají v azylovém řízení déle než 1,5 roku.
- 10) Prodloužit platnost pobytového víza žadatele o mezinárodní ochranu z jednoho na tři až šest měsíců, není-li rozhodnutí o udělení/neudělení mezinárodní ochrany vydáno v 90 denní lhůtě.
- 11) Rozšířit Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí o informace pojednávající o druhu rekvalifikačních kurzů, které úřady práce zprostředkovaly v daném časovém období nezaměstnaným azylantům.
- 12) Vytvořit centrální registr sezónních prací, popř. dlouhodobě neobsazených míst, který by byl využit pro zaměstnání uprchlíků, azylantů a osob s udělenou doplňkovou ochranou.
- 13) Zajistit přechodné ubytování v integračních azylových střediscích pro všechny osoby s udělenou doplňkovou ochranou.

O autorce

Andrea Gerstnerová je absolventkou doktorského studijního programu Sociální geografie a regionálního rozvoje na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, kde v současné době pracuje jako vědecký pracovník. Zabývá se zejména integrací cizinců na místním trhu práce, kterou studuje z různých perspektiv. E-mail: andrea_gerstnerova@yahoo.fr.